

VIRUS | VATTEN – SKANDINAVISK KUNSKAPSBANK

VISK – reducer samfundets sårbarhed over for vandbåren virusssmitte trods klimaforandringer

Verdenssundhedsorganisationen WHO har identificeret vandbåren smitte som den vigtigste sundhedsrisiko i forbindelse med vandforsyning. Et ændret klima med øget nedbør og flere tilfælde af ekstremvejr øger risikoen for, at smitsomme mikroorganismer fra urensset spildevand ledes ud til drikkevandet. Dette kan føre til øgede sundhedsrisici for drikkevandsforbrugerne.

Projekt på tværs af grænserne

Da Danmark, Norge og Sverige har samstemmende erfaringer med virusssmitte i vandet, er det vigtigt at arbejde med spørgsmålet i et projekt på tværs af grænserne. VISK står for "Virus I vatten Skandinavisk Kunskapsbank" og er et samarbejdsprojekt mellem 18 organisationer i de tre lande. VISK er delfinansieret af EU-programmet Interreg IV A.

Visionen for VISK

Projektets primære formål er at opretholde en sikker drikkevandforsyning i Danmark, Norge og Sverige. I en lang række af de rapporterede vandbårne sygdomsudbrud, der rapporteres, er det ikke lykkedes at fastslå smitstoffet, men meget tyder på, at det i mange tilfælde skyldes virus i drikkevandet. Vandbårne virus kan være smitsomme selv i meget små mængder og er i sådanne tilfælde vanskelige at opdage. Antallet af risici, koblet til vandbåren virusmitte, er mange.

Risici

1. Ændret klima

Et ændret klima med øgede nedbørsmængder medfører øget risiko for, at urensset spildevand og sygdomsfremkaldende mikroorganismer bliver ledt ud til drikkevandet.

2. Urenset spildevand

Spildevand indeholder virus fra syge individer. Ved kraftig nedbør øges mængden af spildevand, hvilket medfører, at rensningsanlægget ikke kan overkomme at rense alt spildevandet. En del af det urensede spildevand løber dermed direkte over til vandsforsyningen, hvilket øger risikoen for, at virus overføres til vandet.

3. Råvandskvalitet

Søer og vandløb kan i visse tilfælde være både indvindingsområde for drikkevand og modtager af afløbsvand. Der er derfor risiko for, at virus kan nå et indsamlingsområde via udslip fra afløbsvand. Da meget små mængder af vandbårne virus kan smitte et individ, kan ganske få virus være tilstrækkelig til at drikkevandsforbrugeren bliver syg.

4. Utilstrækkelig rensning på vandværker

Det er svært at opnå en fuldstændig udskillelse af virus i vandrensingsanlægget. Hvis mængden af virus i råvandet er stor, er der risiko for, at virus når frem til forbrugeren.

5. Dårlig varsling

Da analyserne til påvisning af virus i vand i dag er tidskrævende, er det vanskeligt at få advarsler om højt virusindhold i råvand tilstrækkelig hurtigt til, at der kan lukkes for vandindtaget til vandværket. Der er derfor risiko for, at vand med forhøjede virusindhold hentes ind i vandværkerne, og at virus dermed når ud til forbrugeren.

6. Kommunikation ved udbrud

Er der virus i drikkevandet, skal vandet koges, inden forbrugeren kan drikke det uden at blive syg. Der er risiko for, at informationen ikke når ud til forbrugeren.

7. Tilliden påvirkes

Optræder der et vandbåret sygdomsudbrud, er der risiko for, at forbrugeren mister tilliden til drikkevandets kvalitet.

VIRUS I VATTEN – SKANDINAVISK KUNSKAPSBANK

KONTAKT:

info@visk.nu

Projektleder Lena Blom

Kretsloppskontoret Göteborgs Stad

www.visk.nu

VISK's formål:

- At øge bevidstheden om risiciene for vandbåren virusssmitte.
- At udvikle bedre metoder til analyse og udskillelse af virus i råvand.
- At beskrive forholdsregler for risikohåndtering ved lokale forhold.
- At udvikle kommunikationsstrategier for vandbårne sygdomsudbrud.

Forventede resultater:

- En sikker drikkevandsforsyning i Danmark, Norge og Sverige.
- En håndbog for vandværker og rensningsanlæg til håndtering af vandbåren virusssmitte.
- Forståelse blandt de forskellige aktører om værdien af befolkningens tillid til drikkevandskvaliteten.
- Et levende vidensnetværk omkring virusrelaterede spørgsmål.
- Læs mere om vores resultater på www.visk.nu.

PROJEKTPERIODE:

1. april 2010 – 31. marts 2013

PROJEKTBUDET:

4,3 millioner euro

LEAD PARTNER:

Kretsloppskontoret Göteborgs Stad

NORSK PROSJEKTEIER:

Norges Veterinærhøgskole

PROJEKTPARTNERS:

Chalmers Tekniska Högskola, Göteborg Vatten
Göteborgs Stad, Göteborgsregionens kommunal-
förbund, Kungälv kommun, Lilla Edets kommun,
Livsmedelsverket, Länssjukhuset Ryhov, Statens
Veterinärmedicinska Anstalt, Svenskt Vatten,
Danmarks Tekniske Universitet, FREVAR KF,
MOVAR IKS, Nedre Romerike Vannverk, Norges
Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet, Norsk
Vann, Universitetet for miljø- og biovitenskap,
Veterinærinstituttet

Dette projekt er delfinansieret af Den Europæiske Union

visk.nu